

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. Selin Sayek Böke
Doç. Dr. Selin Sayek Böke

İzmir Milletvekili

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Nisan ayı verilerine göre Tüketici Fiyatları Endeksi Nisan ayında yüzde 1.69 oranında artmış, gıda enflasyonu ise yüzde 31.86'ya yükselmiş ancak yıllık enflasyon Mart ayındaki yüzde 19.71 düzeyinden, neredeyse değişmeyerek, yüzde 19.50 düzeyine gelmiştir.

Enflasyon ölçümünü, enflasyon sepetindeki mal ve hizmetlerin fiyat ve ağırlıklarına göre yapan TÜİK'in, yıl içinde sepetteki malların model veya kalitelerinde değişiklik olabileceği için zaman zaman 'kalite düzeltmesi' adı altında bir işlem yapabildiği bilinmektedir. Kalite düzeltmesiyle, malın fiyatı, model veya kalitedeki artışla değişiyorsa, endeks rakamı da düşebilmektedir.

Ancak son enflasyon verileri incelendiğinde bir çok iktisatçı/akademisyen tarafından TÜİK'in yaptığı bu kalite düzeltmesinin dikkat çekici boyutlarda yükseldiği, açıklanan verilerin tutarlılığı ve güvenilirliğinde sorun yaratacak bir artış gözlemlendiği dile getirilmiştir. Bu kapsamda Nisan ayında sadece giyim ve otomotiv kalemlerinde bile olağandışı düzeyde kalite düzeltmesi görülmektedir. Nisan ayında ayrıca birçok alt grupta olağanın dışında yüksek 'kalite düzeltmesi' yapıldığı görüldükçe, örneğin giyim kaleminde daha önceki dönemlerde 0.1- 0.2 puan düzeyinde olan kalite düzeltmesinin Nisan ayında 4 puana çıktığı görülmüştür. Bu düzeyde yapılan düzeltmelerle, yüzde 19.5 olarak açıklanan Nisan ayı enflasyon verisinin olduğundan daha düşük bir orana çekildiği kanaati oluşturmaktadır. Zira veriler Nisan ayında birden bire, mal ve hizmetlerde olağandışı ölçüde ve hayatın doğal akışına da aykırı şekilde bir kalite artışı yaşadığımızı, ya da verilerde bir sorun olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- TÜİK'in Nisan ayı enflasyon hesabında yaptığı ve kimi kalemlerde 4 puanlara ulaşan kalite düzeltmesinin dayanağı nedir? Nisan ayında, bir çok mal ve hizmette birden bire bu düzeylerde bir kalite artışı yaşanamayacağına göre, bunu nasıl açıklıyorsunuz?
- 2- Bu düzeltme yapılmamış olsaydı, Nisan ayı yıllık enflasyon oranı yüzde kaç hesaplanmıştı?
- 3- TÜİK verilerinin güvenilirliği, bir ülkenin güvenilirliği ve saygınlığı için başat bir ölçüyken, bu tür açıklanmaya muhtaç girişimlerin TÜİK'e duyulan güvene nasıl etki edeceğini düşünüyorsunuz? Kurumlara olan güven sarsıldıkça bunun ülkemize verdiği zararın boyutunun ne düzeyde olduğunu düşünüyorsunuz?